

VAD DE VILLE

Vad poeterna menar och vad kritiken upptäcker, överensstämmer inte alltid. Det kan bero på att poeten uttryckt sig dunkelt, sådant händer — men det kan också bero på överambitiösa ansträngningar från kritikens sida att finna "fel" och motsägelser.

Efter den rika lyriksäsongen hösten 1960 har Lyrikvännen ställt frågan till ett antal poeter: vad var det ni ville och vad var det kritiken upptäckte? Här nedan följer svaren utan kommentar.

Gunnar Ekelöf

På mina kritiker kan jag inte klaga och vad beträffar En Mölna-Elegi tycker jag att jag har fått god och efter förhållandena initierad kritik, med något undantag. Naturligtvis finns det olyckor som när en recensent påstår att *viator* betyder *flygare* och i överförd bemärkelse *fågel*. Men sådana feltolkningar är ju tråkigare för honom än för författaren. En annan gång, det var beträffande Om Hösten, antog en kritiker att frasen "Vad gagn har jag av mina tio tusen" syftade på att jag just den hösten hade fått ett litteraturpris. Det var ju fråga om Kyros' tiotusen värvade greker och slaget vid Kynaxa som Xenofon skildrat i *Anabasis*. Men kanske var recensentens förmodan en lekfull elakhet och vem vet om jag inte i hans situation skulle ha tillåtit mig något liknande.

En gång i världen var jag starkt negativt inställd mot kritiker och andra, kanske hade jag också orsak till det. Men jag har inte orsak till det nu. Jag har ju verkat som kritiker själv och vet hur svårt, ja, nästan omöjligt det är att på den korta tid som står till förfogande sätta sig in i en annan människas tankar, känslor och situation. Alltför lärda och grubbliga uttolkningar t. ex. i vetenskapliga tidskrifter skjuter under målet och alltför snabba skisser i dagspressen skjuter ofta över målet. Hur finna en medelväg?

Sten Hagliden

När man gör ett val ur sin egen diktning, vilka normer ska man då ha? Man vill säga det bästa man sagt, ha med de "bästa" dikterna, men ska man välja dem, som betytt mest för en själv, eller ska man lägga publika synpunkter? Frågan kan bli svidande. Egna åsikter och andras tycken är — som var lyriker vet — visst inte alltid parallella. Är de det, blir valet lätt. I annat fall får som så ofta annars kompromissen sätta in. Dock: aldrig något prutande på sitt egnaste egna för publikens skull!

Med de här antydda linjerna för ögonen satte signaturen igång med plockandet och skär-

skådandet. Han fann det betydligt svårare än han tänkt, och då manus lämnades, var det med resignationssucken: blev som det blev. — I stort kom väl huvudärendena fram: rätt till liv åt motivens styvbarn, hjälpord till de undanskuffade (något av social dikt med individen som betraktelseobjekt), ljuskägla på människolivets risighet och försåtfullhet, sång över svensk sommarnatur, tillbakablick på människoöden, som alltid i sin småttighet har något stort över sig. Naturligtvis vore mer att andraga.

Och kritiken. I flesta fall — så anser upphovsmannen, sovraren — träffade den inom ringarna. Men, och här kommer detta inläggs angelägenhet: kritiken var antingen ytterst kortfattad (notisformen var den vanliga) eller sade den ingenting alls. Det ska dock erkännas, att det fanns generösa undantag! Faktum kvarstår: dikturval anmäls sällan. Varför? Man anser att resp. författare fått sitt vid originalutgåvan. Det är sant, och givet bör en ny diktsamling recenserars bredare än ett urval. Å andra sidan visar ju en lyriker med ett urval mera markant sin kurs, sina riktpunkter. Han förekommer då "komprimerad". Och *kanhända* kan någon enstaka läsare få lust att studera honom i utvidgat, ursprungligt skick. Vore inte sådant värt åtminstone en kort recension?

Spörsmålet kunde gott diskuteras.

Björn von Rosen

För att en sådan här enkät skall ge det utbyte som den goda idén förtjänar, bör lyrikerns påpekanden enligt min mening riktas bara mot missförstånd av sådana recensenter som är både kunniga och uppmärksamma och vidare också har *läst* den bok de åtagit sig att recensera. Alltså en minoritet: eliten. Deras missförstånd är sällan ointressanta; de utgör vad jag skulle vilja kalla äkta missförstånd. Vanlig brist på begripande har ju inte större intresse, varken i det här sammanhanget eller i andra.

Av direkta missförstånd gjorda av sådana, både kunnigt och ambitiöst arbetande anmälare, kan jag för "Grå fågels" del bara bidra med